

MP Michal Pisko (TI SK)
Komu: @justice.sk
Kópia: Ján Ivančík (TI SK); Transparency International Slovensko (TI SK)

Vážené sudkyne a sudcovia Okresného súdu Čadca, v mene Transparency International Slovensko („TIS“) si dovoľujeme reagovať na Vašu žiadosť z 22. marca 2023, ktorou od TIS žiadate nápravu a ospravedlnenie v súvislosti so zverejneným článkom TIS zo dňa 9.3.2023 s názvom „Ak sa súdiť, tak radšej v Rimavskej sobote, než v Čadci (hodnotenie sudcov)“.

V prvom rade by sme radi vyjadrili poďakovanie za Vašu spätnú väzbu. Napriek skutočnosti, že TIS sa snaží vylepšovať metodiku hodnotenia práce sudcov už od svojho prvého hodnotenia v roku 2014, sme radi za konštruktívny dialóg, a to aj vo forme kritiky.

V nadväznosti na Vami vytýkané nedostatky nášho hodnotenia uvádzame nasledovné:

Hodnotenie realizované TIS nemá za účel identifikovať korupčné, ani inak nezákonné konanie sudcov. Ide o kvantitatívnu analýzu dát, vychádzajúcu zo štatistických výkazov práce sudcov, na základe ktorej chce TIS poskytnúť širokej verejnosti informáciu o tom, ako dlhé konanie je možné racionálne očakávať, pokiaľ sa vec dostane ku konkrétnemu sudcovi (t.j. hodnotenie efektivity), aká je pravdepodobnosť, že jeho vec bude potvrdená, ak sa dostane na nadriadený súd (t.j. kvalita) a ako náročnú agendu jednotliví sudcovia spravujú, resp. ako rýchlo sú schopní zbavovať sa reštančných vecí (t.j. produktivita).

Inými slovami, účelom hodnotenia je na základe dostupných dát zo štatistických výkazov práce posúdiť a verejnosti poskytnúť predstavu o tom, ako dlhé konanie možno racionálne očakávať, resp. aká je „pravdepodobnosť“ jeho potvrdenia vyšším súdom. Naše hodnotenie nemá za cieľ kvalitatívnu analýzu, teda posudzovanie obsahu jednotlivých rozhodnutí sudcov, čo bolo ako v predmetnom článku, tak aj v metodike, viacnásobne zdôrazňované.

Hodnotenie TIS zároveň nie je rebríčkom. Ide o vyhodnotenie štatistických dát, pričom rozdiely medzi sudcami sú identifikované na základe skutočnej výkonnosti vychádzajúcej z kvantitatívnej dátovej analýzy. Sudcovia sú na základe dátovej analýzy rozdelení do jednotlivých „výkonnostných skupín“ podľa vzdialenosti od priemernej hodnoty. Samotné výkonnostné ukazovatele preto zoraďujú sudcov podľa jednotlivých indikátorov. Na vyváženie efektu je indikátorov viacero, pričom TIS v žiadnom ohľade nezasahuje do vyhodnocovania dát pre jednotlivé súdy, resp. sudcov. Dáta pri jednotlivcoch teda nie sú individuálne upravované.

Ohľadne Vašej námietky existencie vírusu COVID-19 počas roka 2021 uvádzame, že predmetná pandémia sa dotkla celého Slovenska a zasiahla do schopnosti vybavovať veci na všetkých súdoch. Zároveň nedisponujeme informáciou, že by pandémia mala diskriminačný efekt pre ktorýkoľvek konkrétny súd, resp. sudcu.

Rovnako sa nestotožňujeme ani s námietkou voči dlhodobejšie sledovanému obdobiu pri posudzovaní kvality. Získavanie dát z väčšieho počtu rokov v tomto prípade slúži na exaktnejšie pozorovanie, čo pri jednom roku nie je možné. Metodika zároveň počíta s „thresholdom“, aby boli eliminované prípady, keď neexistuje dostatočná dátová vzorka na posúdenie predmetného indikátoru pre jednotlivých sudcov. Chceli by sme zároveň zdôrazniť, že naše hodnotenie počíta podiel medzi potvrdenými rozhodnutiami a napadnutými odvolaniami. Štatisticky je preto irelevantné, či vyšší súd rozhodol o napr. 100 odvolaniach v priebehu 3 alebo 5 rokov, pravdepodobnosť potvrdzujúceho rozhodnutia (ktorá je pre naše hodnotenie rozhodujúca) je stále rovnaká.

V súvislosti s námietkou odmietnutých odvolaní uvádzame, že cieľom posúdenia indikátora kvality je meritórne posúdenie. Formálne nedostatky vedúce k odmietnutiu odvolania preto nepovažujeme za relevantné pre tento konkrétny indikátor. Navyše je z nášho pohľadu dôležité, že zmeňujúce, resp. zrušujúce rozhodnutie predlžuje konanie, čo má priamy dopad na účastníkov konania. V týchto prípadoch vidieť priamu súvislosť medzi rozhodnutím sudcu (s ktorým sa odvolacia inštanca nestotožnila) a predĺžením konania.

Ako uvádzame aj v metodike, sme si plne vedomí skutočnosti, že hodnotenie kvality má aj isté limity, a to najmä v skutočnosti, že názor odvolacieho súdu nemusí byť vždy správnejší. Zvolená metodika, ktorá reflektuje aj medzinárodné štandardy a akademickú literatúru hodnotenia práce sudcov, ale dáva najlepšie predpoklady na čo najexaktnejšie výsledky.

K Vašej poznámke ohľadom nekontaktovania zástupcov súdu pred publikovaním hodnotenia opätovne odkazujeme na skutočnosť, že ide o výstup založený na kvantitatívnej dátovej analýze. V texte článku zároveň zdôrazňujeme, že medzi jednotlivými súdmi existujú rozdiely v materiálnom, personálnom a ďalšom vybavení, ale pre občana je dôležitá možnosť prístupu k spravodlivosti – t.j. čo najrýchlejšie a najkvalitnejšie rozhodnutie. Dôvody odopretého rozhodnutia sú pre neho v princípe irelevantné, čo zdôraznil viacnásobne aj Ústavný súd SR pri rozhodovaní o prietáhoch v konaní.

S ohľadom na Vašu námietku, že TIS nie je subjektom oprávneným „odborne hodnotiť sudcov“ by sme Vašu pozornosť radi upriamili nielen na tuzemskú, ale aj európsku judikatúru vo veci práva občanov na kontrolu vecí verejných. Dôležitosť watchdogových organizácií, ako je TIS, zdôraznil ESĽP niekoľkokrát vo svojej rozhodovacej praxi (napr. rozhodnutie Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku). Fakt, že zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacích a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení obsahuje iba ustanovenia o hodnotení sudcov zo strany komisie v žiadnom ohľade neznamená, že zástupcovia občianskej spoločnosti, novinári, či akademici nemajú právo vyjadrovať sa k práci sudcov (s odkazom na rozhodovaciu prax ESĽP v sudcovských veciach viď. napr. rozhodnutie vo veci Kyprianou v. Cyprus).

Prijatie vyššie uvedeného záveru by viedlo k popretiu elementárnych princípov demokracie, slobody slova a tiež vedeckého bádania, voči ktorým sa musíme zásadne ohradiť. Taktiež nám nie je zrejmé, prečo by Vami navrhované závery mali byť aplikovateľné výlučne na prácu sudcov. Ad absurdum by sme týmto argumentačným smerom došli k záverom, že verejnosť nie je oprávnená vyjadrovať sa k činnosti akéhokoľvek verejného funkcionára, za účelom ochrany jeho osobnostných práv a zachovania dôvery verejnosti v jeho konanie. Závery Ústavného súdu SR a tiež ESĽP pritom hovoria presne opačne, a síce, že verejní funkcionári musia byť pripravení na väčšiu mieru kritiky ich práce zo strany verejnosti.

Vo Vašom stanovisku hodnoteniu TIS zároveň vyčítate, že prichádza v čase, keď je živá diskusia o novej „súdnej mape“. Naším cieľom bolo práve prispieť k racionálnej diskusii o predmetnej problematike a o zlepšení situácie aj na jednotlivých súdoch. Pokiaľ sudca z objektívnych dôvodov (materiálne, technické, personálne vybavenia alebo nedostatok špecializácie či priradenosti agendy) vychádza v hodnotení horšie, než nasvedčuje jeho výkonnosť (poľažmo, ak takéto výsledky vykazuje celý súd), je to práve argument v prospech využitia predmetných dát pri plánovanej reforme súdnej mapy. Naše hodnotenie má prispieť práve k diskusii o efektívnom využití potenciálu plánovanej reformy.

K námietke nedostatočnej transparentnosti nášho hodnotenia uvádzame, že sme zverejnili nielen výsledky, ale aj [dataset](#) a [metodiku](#) hodnotenia, ktorej pravidlá sú jasne, zrozumiteľne a verejne dostupné. Prikladáme ich opäť v linkoch vyššie. Pravidlá sú nastavené pre hodnotenie všetkých sudcov rovnako, preto namietaný nedostatok transparentnosti nepovažujeme za relevantný. Dôkazom je aj táto naša komunikácia a prípadné poskytnutie ďalších podkladov, o ktoré máte záujem.

Takisto Vám prikladáme dáta, poskytnuté Ministerstvom spravodlivosti SR, a to, vzhľadom na veľkosť súborov, formou linkov na stiahnutie pod odpoveďou. Ak by ste mali akýkoľvek problém s ich stiahnutím, kedykoľvek sa na nás obráťte a skúsime ich doručiť iným spôsobom. Rovnako, pokiaľ by ste mali záujem, môžeme Vám poskytnúť aj kód v softvéri R, ktorý bol vytvorený na účely tejto analýzy.

K vašej definícii poukazujúcej na údajnú nedostatočnú transparentnosť zároveň dodávame, že pri našej práci čerpáme z výkladu uvedeného pojmu „transparentnosť“ od [autorov Gregory Michener a Kathrine Bersch](#), ktorý považujeme pre oblasť súdnictva za exaktnejší, než Vami uvádzaný všeobecný encyklopedický slovník. V zmysle uvedeného výkladu má transparentnosť dve hlavné dimenzie – visibility (viditeľnosť) a inferability (schopnosť robiť validné závery). Máme za to, že tieto kritériá náš príspevok spĺňa.

Nestotožňujeme sa ani s Vašou námietkou „hrubo zavádzajúcej analýzy“. Radi by sme Vás informovali, že od odborníkov z aplikačnej praxe sme počas rokov, odkedy tieto analýzy zverejňujeme, obdržali početnú spätnú väzbu, ktorá hodnotí našu prácu ako prínosnú a reflektujúcu realitu. Podotýkame, že ide už o tretie hodnotenie, ktoré TIS realizuje od roku 2014. Snažíme sa preto zapracovávať ako pozitívnu, tak aj konštruktívnu negatívnu kritiku, aby sme našu metodiku postupne vylepšovali.

Zároveň by sme Vás chceli požiadať o informáciu, v ktorých konkrétnych záveroch sa nestotožňujete s výsledkami nášho hodnotenia. Radi by sme poznali Váš názor na to, ako by na základe dostupných skúmaných dát mali skončiť v hodnotení sudcovia z OS Čadca. Aj táto spätná väzba nám do budúcnosti môže pomôcť zlepšiť metodiku práce.

S ohľadom na Vašu požiadavku zverejniť Váš list uvádzame, že jej, samozrejme, vyhovie. Na stránkach nášho webu a tiež na sociálnych sieťach budeme publikovať našu reakciu na vyjadrenia, ktoré sme od sudcov obdržali.

Záverom uvádzame, že s ohľadom na vyššie uvedené, nevidíme na publikovanie ospravedlnenia relevantné dôvody.

V prípade záujmu o ďalšiu komunikáciu sme Vám naďalej radi k dispozícii. S pozdravom

Michal Piško, riaditeľ TIS
Ján Ivančík, právnik TIS

Transparency International Slovensko
Bajkalská 25
82718 Bratislava
Web: www.transparency.sk
E-mail: pisko@transparency.sk
Office tel.: +421 905 613 779

